

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci studenta Jana Vokrouhleckého pod názvem: Hospodářská politika Československa za Velké hospodářské krize

Bakalářská práce Jana Vokrouhleckého pod názvem „Hospodářská politika Československa za Velké hospodářské krize“ je poctivou materiálovou studií, která se snaží analyzovat příčiny, průběh a důsledky Velké hospodářské krize na území Československé republiky a její dopady na život naší meziválečné společnosti a na sociální podmínky života zejména dělnických vrstev. Proces vzniku této práce nebyl jednoduchý, student měl původně předloženu práci na téma Komparace čs. měnových reforem v letech 1919, 1945 a 1953, toto téma však nebylo průchozí, neboť jej Jan Vokrouhlecký již fruktifikoval v průběhu předchozího studia mimo Fakultu humanitních studií. Nové téma si vybral po konzultaci se mnou, hlavním úskalím při jejím zpracování byl akutní nedostatek času, se kterým se předkladatel potýkal. Výslednou práci nakonec odevzdal bez předchozí konzultace výsledného stavu se mnou, což, domnívám se, byla velká škoda, neboť by pak bylo možné ještě odstranit některé dílčí nedostatky, které se tak nejspíše stanou snadnou kořistí pro oponenta této práce.

Přínosem této práce je především to, že prokázala předkladatelovu schopnost pracovat s rozsáhlým množstvím odborné literatury, ze které je podstatná část zahraniční provenience. Jan Vokrouhlecký prokázal znalost ekonomické terminologie i schopnost uplatnit ve své práci základní postupy, jež jsou při zpracování témat z oblasti hospodářských dějin běžně používány. Shromáždil relativně velké množství ekonomických dat, která jsou zpravidla pro sledování dané problematiky relevantní, a na jejich základě poměrně kvalitně srovnal průběh Velké hospodářské krize v československých podmínkách s tehdejším světovým vývojem. Někdy je ovšem v dílčích soudech vůči meziválečnému Československu až přehnaně kritický, zejména při líčení diskriminace Němců v hospodářském životě země (s. 47). Tehdejší stav ochrany národnostních menšin byl obecně špatný po celém světě, a to jak ve státech autoritativních, tak ve státech demokratických. Je sice pravda, že například v armádě či na drahách se Němci k odpovědnějším funkcím dostávali jen obtížně, bylo to však dáno tím, že tyto instituce potřebují jednotný velicí resp. organizační jazyk. V meziválečné Kanadě, jejíž demokratičnost by si snad nikdo nedovolil zpochybňovat, by Frankokanadčan bez znalosti angličtiny k odpovědnějším funkcím rovněž neměl přístup, stejně jako by si v Německé říši lužický Srb bez znalosti němčiny snad ani nemohl dovolit na pracovním trhu své služby nabízet! Ostatně za staré monarchie by v češtině nebylo možné na poště v Čechách ani podat telegram a na většinový národ v zemi se nikdo neohlížel, ačkoli Rakousko – Uhersko bylo

rovněž formálně státem demokratickým. Němci v ČSR politicky pronásledováni nebyli, místní správa v pohraničí tehdy fungovala jednojazyčně – německy a obchodníci v pohraničních městech si své vývěsní štíty nadepisovali rovněž pouze v německém jazyce. Název Sudetoněmecké vlastenecké fronty v němčině je na s. 47 nesprávně uveden jako „Sudetendeutsche Heimatsfront“ místo správného „Sudetendeutsche Heimatfront“

Národní banka československá začala oficiálně působit až k 1. 4. 1926, nikoliv 1925, jak je nesprávně uvedeno na s. 50. Rovněž bych československou státní byrokracií paušálně neodsuzoval jako „přebujelou“ (např. na s. 51), to bychom potom např. pro dnešní byrokracií Evropské unie již neměli snad žádné slušné adjektivum. Předimenzovaná a málo efektivní byla zejména finanční správa, to nelze popřít, ale paušalizujícím odsudkům bych se rozhodně vyhnul.

Zásadní slabinou studenta je pak zejména oblast gramatiky. Velice nejistý je zejména při užívání velkých a malých písmen, velmi často necituje oficiální názvy institucí přesně, v důsledku čehož pak velké písmeno užije nesprávně, takových příkladů je v práci velké množství. Dále student činí velké množství chyb v interpunkci, což svědčí o tom, že v rámci dlouhých souvětí, která často užívá, si neví rady se začátky a konci jednotlivých vložených vět a se vzájemnými poměry vedlejších a hlavních vět. Dále studentovi často činí potíže užívání „i“ a „y“, shoda podnětu s přísudkem (např. s. 15) evidentně není jeho doménou. Nedostatky tohoto druhu mě mrzí obzvláště, neboť je svým diplomantům v pracích vychytávám. V případě konzultace práce s vedoucím před odevzdáním by je tak bylo možné odstranit. Někde se objevují i nesmyslné větné konstrukce (str. 10, ř. 9) nebo chybné pády (s. 10, 7. řádek odspodu), což odráží skutečnost, že v rámci dnešního vzdělávacího systému jsou světové jazyky tvrdě upřednostňovány před jazykem českým, který tak studenti přestávají s přehledem ovládat, v důsledku čehož pak mnohdy nemohou správně pracovat ani s jazyky cizími.

Další slabinou práce je pak hodnocení domácí československé ekonomické situace výhradně na základě makroekonomických údajů a mezinárodních srovnání. Ta jsou sice velice užitečná, ovšem z práce se pak vytrácí jeden důležitý aspekt, a to reálné zhodnocení konkrétní situace jednotlivých lidí z různých společenských vrstev, regionů a jednotlivých průmyslových podniků. Doplnění analýzy jednoho regionu či několika konkrétních podniků na základě pramenného výzkumu, který nebyl v práci téměř vůbec rozvinut, by pak bylo možné na základě metody sondy říci mnohem více o tom, jaké byly konkrétní sociální dopady

Velké hospodářské krize na obyvatelstvo tehdejší ČSR. Obecné konstatování o horší situaci německé menšiny v důsledku tvrdého dopadu krize na exportní odvětví je sice věcně správné, ale je to pouze jeden dílčí detail, který neřeší danou otázku v komplexnosti. I tuto otázku by bylo možné se studentem vyřešit při eventuální konzultaci práce před jejím odevzdáním.

Přes všechny dílčí nedostatky považuji předloženou práci za vynikající a výrazně přesahující průměrnou úroveň prací na FHS v rámci bakalářského studia předkládaných. Navrhuji hodnocení výborně s přihlédnutím ke stanovisku oponenta a k celkovému vyznění obhajoby.

V Praze dne 10. 10. 2010

PhDr. Roman Vondra, Ph. D.

Historický ústav AV ČR, v. v. i.